

Undervisningsministeriet. København, den 14. Januar 1918.

Under Henvisning til det ærede Udvalgs Skrivelse af 28. November f. A. blandt andet angaaende Finanslovkonto § 19 A. III. C. 16. Litra h. „Tilsyn med Haandgerningsundervisningen“ skal Ministeriet tilstille Udvalget vedlagte fra Haandgerningsinspektrice Frøken Johanne Blom modtagne Beretning af December 1917.

S. KEISER-NIELSEN.

H. Lehmann.

Til Folketingets Finansudvalg.

Bilag.

Ifølge en telefonisk Meddelelse fra Undervisningsministeriets 1ste Departement har Finansudvalget ønsket Oplysning om, hvorledes Haandarbejdstilsynet har virket.

Idet jeg henviser til min Beretning af Januar dette Aar, skal jeg pege paa Inspektionens Arbejde for at faa Haandarbejde indført ved Skoler, hvor der ikke før har været undervist i dette Fag. Jeg formoder, at det er denne Side af Arbejdet, som har særlig Interesse for Finansudvalgets Medlemmer.

Vi har forhandlet med ikke saa faa Sogneraad og Skolekommissioner. Som Regel bliver der vist Imødekommenhed og Interesse for Sagen, men Tiderne er ikke de gunstigste; adskillige Steder betænker man sig paa Grund af de Udgifter, Sagens Realisation vil medføre. Man vil nødigt for Øjeblikket forøge en Kommunes Budget, selv en Udgift paa 100 eller 200 Kr. kan Sogneraadene gyse tilbage for. Ofte maa man derfor nøjes med Løfter om, at Sagen skal blive taget op, saa snart Krigen er forbi og normale Tilstande er indtraadt.

Det maa erindres, at man ved de Skoler, hvor der udelukkende er ansat Lærere, ikke har Midler i Hænde til at fremtvinge Undervisning i Haandarbejde, da dette Fag i Henhold til Skoleloven kun er obligatorisk, hvor der er ansat en Lærerinde: Pogeskolelærerinde, Forskolelærerinde eller Lærerinde i Andenlærerembede. Der er derfor ingen anden Vej at gaa end i al Venskabelighed at forestille de stedlige Skoleautoriteter det ønskelige i at faa Haandarbejde indført som Fag for Pigebørnene. I den Ansigt er der forhandlet mundtligt med ikke saa faa Skolekommissions- og Sogneraadmedlemmer. En skriftlig Henvendelse i Form af et ministerielt Cirkulære med Opfordring til at indføre Faget vil neppe virke videre fremmende under de nuværende Forhold.

En anden Vanskelighed er den, at det undertiden ikke er muligt at finde en Kvinde, der vil og kan paatage sig at undervise i Haandarbejde. Det solideste er at formaa Lærerens Hustru dertil, men ogsaa hun kan være forhindret enten paa Grund af Smaa børn, legemlig Svaghed eller høj Alder.

Finder man en Kvinde, der har Lyst til at tage Sagen op, maa hun som Regel først gennemgaa Statens Haandarbejds kursus, men hun ømmer sig ved de Udgifter, dette medfører, thi Deltagerne i disse Kursus faar ikke Rejsepenge og kun meget smaa Dagpenge, saa der bliver en Del Udgifter, som Kursusdeltagerne selv maa afholde.

Forholdene paa Landet er som Regel saaledes, at Haandarbejdsundervisningen hviler i Vintermaanederne, herfra maa man dog undtage Egne i Vestjylland, hvor Undervisningen netop foregaar om Vinteren, da det dér er gammel Sædvane, at Skolebørnene om Sommeren tager fat hjemme og hjælper til med Markarbejdet.

Trods de vanskelige Tider, er der dog sket et lille Fremstød, idet Haandarbejde er indført som Fag i 1917 eller vil blive taget op i 1918 ved nedenfor nævnte Skoler: